

Козарство

Проф. д-р Сретен АНДОНОВ
Асис. м-р Александар УЗУНОВ

Предмет: Основи на сточарско производство
Материјал: www.fznh.ukim.edu.mk/stocarstvo

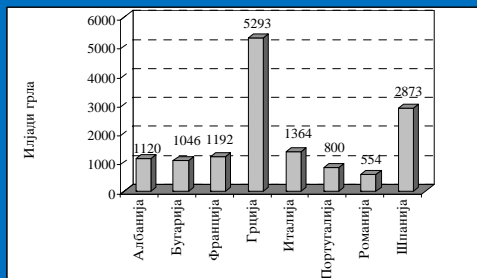
Предавање бр. 11

Вовед

- Место и значење на козите во сточарското производство
 - космополитско животно
 - производство на млеко, месо, влакна и крзно
 - корсити најмногу растителни видови во исхраната
 - ценети диететски (макробиотски) производи

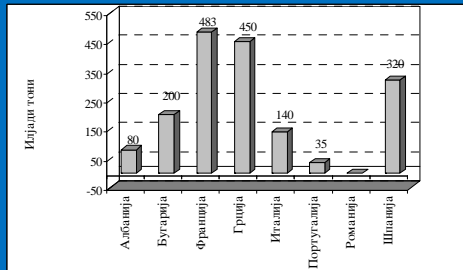
2

Распространетост во Европа:

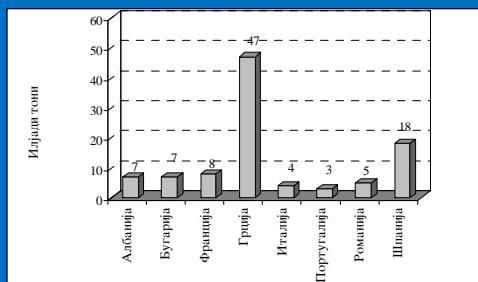

3

Производство на млеко

Производство на месо

Козарството во Македонија

- Општи карактеристики
 - специфична историја
 - традиционално производство
 - големи стада
 - средни стада со стоков карактер
 - мали стада (индивидуално) - натурално производство
 - современо интензивно производство

Козарството во Македонија

- Развојни концепти
 - матичната и селекциската служба,
 - приплоден материјал.
 - здравствената заштита
 - пазар за производите од кози
 - површини, реони за пасење
 - прирачна литература
 - стручни советувања
 - здруженија на одгледувачи

7

Производи од козите (Млеко)

- (1.86 % од вкупното млеко во светот)
- високо продуктивни грла од 800-1400 кг годишно
- правилно хранети - млекото *нема* непријатен мирис
- според хемиски состав е поприкладно од кравјото (помали зрнца на грушот, поситни маслени капки, побогато со калциум)

8

Производи од козите (Млеко)

- специфичен вкус од испарливи масни киселини
- кај нас по коза се добиваат околу 250 - 400 кг млеко,
 - сувата материја 14%,
 - масти 4.5%,
 - протеини 4.2%,
 - лактоза 4.5%
 - минерални материи 0.8%

9

Производи од козите (Млеко)

- намена на мелкото е производство на млечни производи
- < 10 % од европското производство се консумира како пресно млеко
- сирења – меки, полутврди и тврди
- ферментирани напитки (јогурт, кефир ...)
- потенциални високо вредни производи

10

Производи од козите (Месо)

- Јарешко месо (труп 4 – 12 кг)
- Цената на светските пазари изнесува 20-30 % повисока од јагнешкото
- Нема гојни раси иако на светско ниво 2/3 од козите се користат за производство на месо посебно во сиромашните региони (Азија, Африка)

11

Производи од козите (Кожа, Влакно)

- Кожи со и без влакна
- Влакното – козината има голема употребна вредност кај козите во светот
- Должина до 9 см.
- Раса Ангора за производство на мохер

12

Технологија на одгледување

- Репродукција
 - сезонско (како кај овците),
 - прв припуст на 7-10 месеци
 - полов циклус 21 ден
 - мркањето трае 24-36 часа
 - скозноста трае околу 150 дена (145-165)
 - припуст (групен, од рака и в/о)

13

Технологија на одгледување

- Одгледување на јариња
 - осетливи на ниски температури
 - примена на технологија на рано одбивање на јариња (преку кофи со цуцли, автоматски поилки...)
 - потребна е јасна економска оправданост
 - комерцијални јариња наспроти јариња за приплод

14

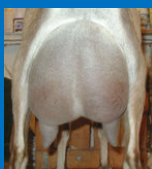
Технологија на одгледување

- Кози во молзен период
 - најголем приход за фармата
 - 6-10 недели по јарење - највисоката дневна млечност
 - квалитетна кабаста храна и концентрат за да се одржи висока млечност
 - молзење 2 – 3 пати на ден во текот на првите 3-5 месеци
 - лактацијата трае 210-280 дена но не подолго од 305.

15

Лактација и молзење

- Специфична градба на вимето
 - 70 % цистернско млеко
 - лесно молзно
 - молзење во хигиенски услови, без присуство на мисире, прашина, бучава
 - рачно и машинско молзење
 - Чистиње и масирање на вимето
 - Молзење
 - Домолзување
 - Дезинфицирање на боските

Фактори кои влијаат на млечноста

- Жива маса
- Возраст и лактацијата по ред
- Тип на јарење
- Систем на одгледување
- Исхрана
- Фармер

17

Раси

- Домашни

Жива маса	30-40 кг
Производство на млеко (за 7 месеци)	150 л
Просечен % на протеини	3,2 %
Просечен % на масти	3,8 %
Плодност	150 %
Производство на влакно (козина)	0,5 кг

Раси

- Санска
 - цврста до префинета градба на тело
 - Куси влакна со бела боја
 - Виме одлично развиено со топчеста форма и правилно оформени средно долги боски.
 - Живата маса: кози 50-80 кг,
 - Млечност од 600 до 1000 кг
 - Плодност 180 %.

Раси

- Алпина
 - Кратко влакно, жолто-кафеаво до црвеникаво и карактеристична црна линија по должината на 'рбетот
 - Нозе црни
 - Со и без рогови
 - Цврста конституција
 - Живата маса: кози 50 кг,
 - Млечност околу 750 кг
 - Плодност 180 %.

Нормативи и принципи за подигнување на фарма

постапно зголемување на фармата

димензионирање за наредните 5 години

реална прогноза

